

І. В. Алексєєв, С. В. Паранчук, О. С. Червінська

Суб'єкти та ефективність податкового контролю

Розглядається склад учасників моніторингу податкових потоків і ефективність податкового контролю (контрольно-перевірочної роботи) в частині донарахувань податкових платежів. Обґрунтовано доцільність використання понять податкових і неподаткових потоків для поглиблення й можливого у подальших дослідженнях математичного опису тенденцій змін у надходженнях відповідних доходів до бюджету. Досліджено складові моніторингу адміністрування податків, зборів, платежів. Наведено дані основних показників контрольно-перевірочної роботи в областях Західного регіону України за 2014-2018 рр. Важливими надходженнями до зведеного бюджету України є донарахування, які є наслідком ліквідації порушень податкового законодавства України. Дослідження показує нерівномірність отримання цього фінансового (грошового) потоку. Виявлено, що у західних областях України кількість документальних перевірок у 2018 р. знизилась майже на 50% порівняно з 2014 р., а розмір додатково нарахованих грошових зобов'язань у 2018 р. зріс на третину (33,8%). Подібна ситуація є характерною для економіки України. Це можна вважати свідченням покращання якості податкової діяльності у зазначених регіонах.

Ключові слова: податковий контроль, ефективність, контрольно-перевірочні заходи, ДФС України, платники податків, податкові й неподаткові (фінансові) потоки.

Постановка проблеми. Для успішної реалізації політичних, економічних і соціальних програм у кожній державі світу, зокрема в Україні, необхідно здійснювати мобілізацію значних фінансових ресурсів, основним джерелом яких є податкові й неподаткові надходження (потоки). Передумовою успішного виконання цього завдання є запровадження належного рівня адміністрування податків, важливим результатом якого є формування доходів і видатків державного і місцевих бюджетів, на необхідність чого вказують законодавчі акти, а також зазначають українські вчені у своїх дослідженнях [1-7].

Аналіз останніх досліджень. Оцінюванню фінансової спроможності державного й місцевих бюджетів, удосконаленню системи оподаткування, контрольно-перевірочній роботі присвячені наукові праці: Б. Ю. Іванова, А. І. Крисоватого, К. Ф. Ковальчука, Н. В. Наталенко, О. Е. Нездойминоги, В. М. Мельника, М. І. Мельника, А. М. Соколовської, Н. Б. Татарин, Ф. П. Ткачика та ін. Незважаючи на існування певного доробку із зазначеної проблеми, в економічній літературі немає однастайності у визначенні сутності контрольно-перевірочної роботи (податкового контролю), чітких етапів його проведення, шляхів підвищення ефективності контрольних заходів, податкового адміністрування, моніторингу податкових і неподаткових надходжень (вхідних фінансових потоків) до відповідних бюджетів тощо.

Метою статті є дослідження ефективності адміністрування податків, зборів, платежів, моніторингу податкових і неподаткових (фінансових) потоків у регіонах (областях) України за результатами податкового контролю (контрольно-перевірочних заходів).

Основні результати дослідження. Методологія нашого дослідження базується на порівнянні тенденцій зміни величини податкових потоків із змінами кількості контрольно-перевірочних заходів. Нами запропоновано введення категорій «податковий потік» і «неподатковий потік» для позначення податкових і неподаткових надходжень. Це дасть можливість у подальших дослідженнях поглибити розуміння характеру змін під час справляння податків, зокрема щодо тенденцій у сплаті податкових донарахувань і наповненні дохідної частини бюджетів. Слід зауважити, що у цій публікації ми обмежуємося лише

частиною роботи фіскальної служби, а саме – контрольно-перевірочною роботою та її результативністю.

Стан податкових і неподаткових потоків у регіонах України залежить від ефективності адміністрування податків, зборів, платежів, зокрема раціональної побудови податкової системи, рівня дієздатності контролюючих органів (податкової та митної служби), налагодженості податкової роботи платників податків (юридичних і фізичних осіб) і органів Державної фіскальної служби України (ДФС України) [8, с. 145-147; 9, с. 381-385; 10, с. 36]. Складові моніторингу адміністрування податків (податкової роботи) наведені на рис. 1.

Контролюючим органом є ДФС України – центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову й митну політику, його територіальні органи. Контролюючі органи забезпечують формування та реалізацію єдиної державної податкової та митної політики в частині адміністрування податків, зборів, митних платежів завдяки застосуванню податкового та митного законодавства.

Ця діяльність дозволяє забезпечити формування дохідної частини державного і місцевих бюджетів в Україні завдяки здійсненню моніторингу податкових і неподаткових потоків у кожному регіоні. До контролюючих органів, відповідно до вимог Податкового кодексу України, належать [11-13]:

- Державна фіскальна служба України (ДФС України) – вища ланка;
- Головне управління ДФС у м. Києві, головні управління ДФС в областях (регіонах) – середня ланка;
- державні податкові інспекції (ДПІ) у містах (крім м. Києва), у районах у містах, у районах та об'єднані ДПІ Головного управління ДФС областей – низова (базова) ланка. (Автономна Республіка Крим та м. Севастополь, які мають спеціальний статус, тимчасово знаходяться на території, окупованій РФ).

Платники податків (податкові агенти, представники платника податків), відповідно до законодавства, відповідають за правильність обчислення податків, зборів, платежів, їх сплату в повному обсязі та у зазначені терміни, а також за подання податкової та іншої звітності до податкових органів. Платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти й нерезиденти України), юридичні особи (резиденти й нерезиденти України) та їхні відокремлені підрозділи, на яких покладено обов'язок із сплати податків та інших платежів. Кожний з платників податків може бути платником за одним або кількома податками, зборами, платежами.

Сучасна економіка України вимагає впровадження ефективної податкової політики та постійного моніторингу податкових потоків надходження коштів до бюджетів усіх рівнів. Дослідження факторів, що впливають на досягнення належного рівня моніторингу податкових потоків у регіонах держави, є важливим завданням сьогодення [3, с. 117-140; 14, с. 118-125].

Дослідження структури податкових надходжень доходів зведеного бюджету України упродовж 2014-2018 рр. показує, що найбільшу питому вагу складають податки: на додану вартість (ПДВ), що знаходиться в межах 35,2% у 2015 р. та 37,9% у 2018 р.; податок на доходи фізичних осіб (ПДФО), знаходиться на рівні 19,7% у 2015 р. та 23,3% у 2018 р.; акцизний податок (АП) – 12,3% у 2014 р. та 13,4% у 2018 р.; податок на прибуток підприємств (ППП) – 7,7% у 2015 р. та 10,8% у 2018 р. тощо.

Слід зазначити, що податкові та неподаткові надходження займають основну величину доходів зведеного бюджету. Так, наприклад, у структурі доходів зведеного бюджету упродовж 2014-2018 рр. податкові надходження знаходяться у межах 77,8% у 2015 р. і 83,3% у 2018 р., а неподаткові – 21,5% у 2015 р. і 16,3% у 2018 р. Найбільше податкових і неподаткових надходжень отримано у 2017-2018 рр., що відповідно складає 96,6% (81,4+15,2) і 99,6% (83,3+16,3) у

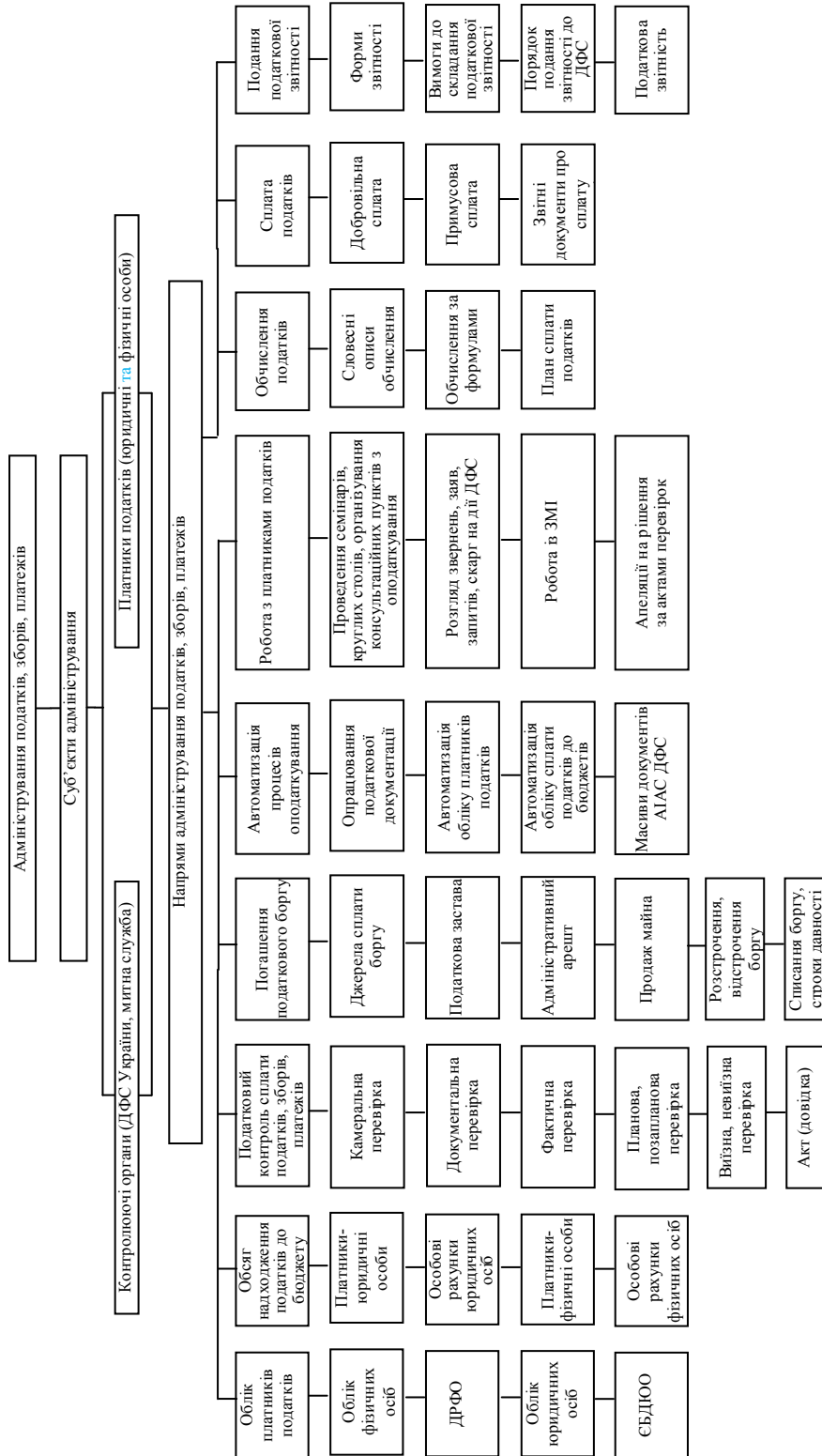

Рис. 1. Складові моніторингу адміністрування податків, зборів, платежів

Джерело: побудовано авторами.

загальному обсязі доходів зведеного бюджету України, тобто спостерігається зростання частки доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів) на 3% (99,6-96,6), що становить 3 637 642,9 тис. грн [15, с. 5-10].

Реформування податкової системи України призвело до того, що сумарна частка основних бюджетоутворюючих податків становила у 2016 р. 82,3%, у 2017 р. – 83,4%, у 2018 р. – 85,4%. Реформування здійснюються завдяки зміні ставок податків, зміні в податкових пільгах, удосконаленню амортизації основних фондів, контролю правильності нарахування, повноти та своєчасності сплати податків, зборів, платежів їх платниками тощо [16; 17, с. 133-137].

Важливими надходженнями до зведеного бюджету України є донарахування (табл. 1), які є наслідком ліквідації порушень податкового законодавства України (недоплата податків та інших платежів, штрафні фінансові санкції, пеня).

Таблиця 1

Частка додаткових нарахувань у величині податкових надходжень доходу зведеного бюджету України за період 2014-2018 рр.

№ п / п	Показники	Роки				
		2014	2015	2016	2017	2018
1	Податкові надходження, тис. грн	367511931,1	507635899,7	650781678,6	828158813,9	986348523,5
2	Донарахування грошових зобов'язань, тис. грн	7963822,0	4611007,0	6103433,0	16300557,0	13232296,0
3	Частка донарахувань, %	2,17	0,91	0,94	1,97	1,34

Джерело: складено авторами на основі інформації, наведеної на сайті ДФС України. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=77440

Дослідження показує нерівномірність отримання цього фінансового (грошового) потоку. Найбільшу величину таких надходжень грошових зобов'язань отримано в 2017 р. Частка донарахувань грошових зобов'язань у податкових надходженнях зведеного бюджету України також показує певну хвилеподібність податкового потоку. Аналіз показників контрольно-перевірочної роботи платників податків (табл. 2) показує, що у 2014 р. найкращих результатів у запровадженні податкового контролю в Західному регіоні досягла Волинська область, яка провела всього 747 перевірок, з них 70 – планових та 677 позапланових. Додатково було нараховано до бюджетів 308 617 тис. грн, зокрема 93 452 тис. грн завдяки проведеному планових та 215 165 тис. грн – позапланових перевірок. На другому місці – Львівська область, яка провела 2295 документальних перевірок, додатково було нараховано 150 562 тис. грн Найнижчі результати у зазначеному періоді отримала Закарпатська область, де проведено 506 документальних перевірок

Таблиця 2

Основні показники контрольно-перевірочної роботи в областях Західного регіону України за 2014-2018 рр.

№ п / п	Назва областей	Роки	Кількість перевірок, результати яких узгоджено, од.			Сума додатково нарахованих грошових зобов'язань, яка підлягає погашенню, тис. грн		
			всього	зокрема, по пла-нових	зокрема, по запла-нових	всього	зокрема по пла-нових пере-вірках	зокрема по поза-пла-нових пере-вірках
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Волинська	2014	747	70	677	308617	93452	215165
	Закарпатська		506	82	424	30235	18054	12181
	Івано-Франківська		795	93	702	68373	35630	32743
	Львівська		2295	323	1972	150562	78574	71988
	Рівненська		739	113	626	62138	15020	47118
	Тернопільська		675	84	591	62282	20975	41307
	Чернівецька		515	72	443	106071	25803	80268
	Всього		6272	837	5435	788278	287508	500770

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	Волинська	2015	556	56	500	93510	26763	66747
	Закарпатська		366	72	294	31879	18994	12886
	Івано-Франківська		604	58	546	52513	33707	18806
	Львівська		1382	157	1225	250103	79193	170910
	Рівненська		521	60	461	58788	17669	41119
	Тернопільська		546	124	422	40051	21683	18368
	Чернівецька		377	62	315	80008	22052	57956
	Всього		4352	589	3763	606853	220061	386792
3	Волинська	2016	495	76	419	88644	63157	25487
	Закарпатська		307	63	244	22297	11078	11219
	Івано-Франківська		437	70	367	51451	21165	30286
	Львівська		1189	167	1022	123646	49533	74113
	Рівненська		474	72	402	26237	14430	11807
	Тернопільська		574	127	447	42526	28051	14475
	Чернівецька		310	56	254	25089	15407	9682
	Всього		3786	631	3155	379890	202821	177069
4	Волинська	2017	512	107	405	112523	30043	82480
	Закарпатська		223	58	165	23976	16462	7514
	Івано-Франківська		379	98	281	99845	40779	59066
	Львівська		1148	236	912	143982	77389	66593
	Рівненська		438	59	379	34620	20336	14284
	Тернопільська		489	142	347	37976	27599	10377
	Чернівецька		220	64	156	22681	13842	8839
	Всього		3409	764	2645	475603	226450	249153
5	Волинська	2018	574	162	412	123815	81226	42589
	Закарпатська		194	110	84	23006	16975	6031
	Івано-Франківська		345	100	245	61277	36097	25180
	Львівська		1046	271	775	242288	161439	80849
	Рівненська		315	70	245	47889	34685	13204
	Тернопільська		395	129	266	48053	36724	11329
	Чернівецька		182	73	109	103250	31145	72105
	Всього		3051	915	2136	649578	398291	251287

Джерело: складено авторами на основі інформації, наведеної на сайті ДФС України. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=77440

(82 планових та 424 позапланових) і додатково нараховано грошових зобов'язань на суму 30 235 тис. грн, зокрема 18 054 тис. грн завдяки проведенню планових та 12 181 тис. грн – позапланових перевірок.

Слід також зазначити (табл. 3), що в 2014-2018 рр. Львівська область провела найбільшу кількість документальних перевірок (7060) та отримала додатково нарахованих грошових зобов'язань, що підлягають сплаті до бюджету, на загальну суму 910 581 тис. грн. Другою за цим показником є Волинська область. Найнижчих результатів у зазначеному періоді досягла Закарпатська область.

Таблиця 3

Показники контрольно-перевірочної роботи, проведеної органами ДФС в окремих областях Західного регіону, за 2014-2018 рр.

№ п / п	Назва областей	Кількість перевірок, од.			Сума додатково нарахованих грошових зобов'язань, яка підлягає погашенню, тис. грн.		
		всього	планових	позапланових	всього	по планових перевірках	по позапланових перевірках
1	Волинська	2884	471	2413	727109	294641	432468
2	Закарпатська	1596	385	1211	131394	81563	49831
3	Івано-Франківська	2560	419	2141	333459	167378	166081
4	Львівська	7060	1154	5906	910581	446128	464453
5	Рівненська	2487	374	2113	229672	102140	127532
6	Тернопільська	2679	606	2073	230888	135032	95856
7	Чернівецька	1604	327	1277	337099	108249	228850

Джерело: авторами узагальнено інформацію, наведену на сайті ДФС України. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=77440

У 2018 р. проведено 3051 перевірка, що складає 48,6% від кількості перевірок, які було проведено у 2014 р. При цьому сума додатково нарахованих грошових зобов'язань у 2014 р. склала 788 278 тис. грн, а у 2018 р. – 649 578 тис. грн, що становить 82,4% від загальної кількості грошових зобов'язань, отриманих у 2014 р.

Наведена вище інформація свідчить, що кількість документальних перевірок у 2018 р. знизилась майже на 50% порівняно з 2014 р., а розмір додатково нарахованих грошових зобов'язань у 2018 р. зріс на третину (33,8%). Подібна ситуація спостерігається в економіці України (табл. 4). Можна вважати, що при скороченні кількості перевірок покращилася їхня якість, якщо за критерій оцінювання якості перевірок прийняти зростання потоку податкових надходжень.

Таблиця 4

Показники контрольно-перевірочної роботи, проведеної органами ДФС загалом в економіці (регіонах) України, за 2014-2018 рр.

№ п / п	Роки	Кількість перевірок, результати яких узгоджено, од.			Сума донарахованих грошових зобов'язань, яка підлягає погашенню, тис. грн		
		всього	планових	позапланових	всього	по планових перевірках	по позапланових перевірках
1	2014	33613	5104	28509	7963822	3521970	4441852
2	2015	21663	3609	18054	4611007	1777802	2833206
3	2016	18485	3620	14865	6103433	2300904	3802529
4	2017	19169	4085	15084	16300557	8225206	8075351
5	2018	18357	4516	13841	13232296	3213009	10019287

Джерело: авторами узагальнено інформацію, наведену на сайті ДФС України. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=77440

Висновки. Таким чином, до основних напрямів підвищення ефективності моніторингу податкових (фінансових) потоків необхідно віднести: подальше вдосконалення системи адміністрування податків завдяки координуванню графіків проведення планових, позапланових документальних і фактичних перевірок і звірок; перехід від застосування економічних санкцій до наміру запобігання порушенням податкового законодавства, а у підсумку – можливість відмови від застосування санкцій за незначні (формальні) порушення; запровадження в усіх регіонах України документальної невідійної позапланової електронної перевірки, що сприятиме впровадженню дистанційного обслуговування платників податків, зменшенню терміну проведення перевірки й підвищенню її якості та мінімізації впливу на неї людського фактора; запровадження інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) відповідно до прийнятої Кабінетом Міністрів України стратегії тощо.

Список використаних джерел

1. Про державну податкову службу в Україні: Закон України від 24.12.1993 р. № 3813-XII. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-12>
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Соколовська А. М. Необхідність та шляхи подальшого реформування податкової системи України. *Модернізація фінансової системи України в процесі євроінтеграції*: у 2 т. К.: Акад. фін. управління, 2014. Т. 1. С. 117-143.
4. Татарин Н. Б., Войтович В. В. Місцеві бюджети як фінансова база місцевого самоврядування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*: зб. наук. пр. 2017. Вип. 11. С. 159-162.
5. Моніторинг децентралізації Мінрегіону. *Децентралізація*: сайт. 2019. URL: <https://decentralization.gov.ua>
6. Наталенко Н. В. *Фінанси та бюджет об'єднаної громади*: навчальний модуль. К.: Легальний статус, 2016. 72 с.
7. Нездойминого О. С. Особливості формування бюджету територіальної громади. *Економіка та суспільство*. 2017. № 11. С. 443-449.

8. Алексєєв І. В., Паранчук С. В., Червінська О. С., Синютка Н. Г. Управління податковим навантаженням підприємств. *Регіональна економіка*. 2016. № 4(82). С. 145-153.
9. Иванов Ю. Б. Тенденции мировой налоговой политики в контексте антикризисного регулирования. *Налоговые реформы. Теория и практика*. М.: Юнити-Дана, 2010. С. 381-395.
10. Крисоватий А. І., Мельник В. М., Кошук Т. В. Сутність та концептуальні основи формування податкової політики в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка України*. 2016. № 1(650). С. 35-36.
11. Про державну податкову службу України: Закон України від 04.12.1990 р. № 509-XII. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-12>
12. Про Державну фіскальну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 216. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>
13. Про введення в дію Структури Державної фіскальної служби України: наказ Державної фіскальної служби України від 23.07.2015 р. № 535. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0535872-15>
14. Паранчук С. В., Мороз А. С., Червінська О. С., Синютка Н. Г. *Податковий менеджмент*: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 295 с.
15. Плескач В. Статистичний аналіз податкових надходжень до Зведеного бюджету України. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка: Економіка*. 2012. № 139. С. 5-10.
16. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
17. Ткачик Ф. П. Удосконалення податкового контролю в Україні у контексті протидії ухиленню від оподаткування. *Економічний часопис-XXI*. 2017. № 4. С. 133-137.

References

1. Pro derzhavnu podatkovu sluzhbu v Ukrayini [About the State tax service in Ukraine] (1993). Law of Ukraine, adopted on 1993, Dec 24, 3813-XII. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-12> [in Ukrainian].
2. Podatkovyy kodeks Ukrayiny [Tax code of Ukraine] (2010). Law of Ukraine, adopted on 2010, Dec 02, 2755-VI. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].
3. Sokolovska, A. M. (2014). Neobxidnist' ta shlyakhy podal'shoho reformuvannya podatkovoyi systemy Ukrayiny [Necessity and ways of further reforming the tax system of Ukraine]. In *Modernizatsiya finansovoyi systemy Ukrayiny v protsesi yevrointehratsiyi [Modernization of Ukraine's financial system in the process of European integration]*: In 2 vols. Vol. 1. Kyiv: Academy of Financial Management (pp. 117-143). [in Ukrainian].
4. Tataryn, N. B., & Voytovych, V. V. (2017). Mistsevi byudzhetny yak finansova baza mistsevoho samovryaduvannya [Local budgets as a financial base of local self-government]. In *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosy ta svitove hospodarstvo [Scientific bulletin of the Uzhgorod National University. Series: International economic relations and the world economy]*: Vol. 11 (pp. 159-162). [in Ukrainian]
5. Monitoryng decentralizatsiyi Minrehionu [Monitoring of decentralization of the Minregion] (2019). *Decentralization*: Website. Retrieved from <https://decentralization.gov.ua> [in Ukrainian].
6. Natalenko, N. V. (2016). Finansy ta byudzhet ob'yednanoyi hromady [Local budgets as a financial base of local self-government]: Training module. Kyiv: Legal status. [in Ukrainian].
7. Nezdoymynoha, O. Ye. (2017). Osoblyvosti formuvannya byudzhetu terytorial'noyi hromady [Features of budgeting of the territorial community]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*, 11, 443-449. [in Ukrainian].
8. Alyeksyyev, I. V., Paranchuk, S. V., Chervinska, O. S., & Synyutka, N. H. (2016). Upravlinnya podatkovym navantazhennyam pidpryyemstv [Enterprise tax burden management]. *Rehional'na ekonomika – Regional economy*, 4(82), 145-153. [in Ukrainian].
9. Ivanov, Yu. B. (2010). Tendentsii mirovoy nalogovoy politiki v kontekste antikrizisnogo regulirovaniya [Trends in world tax policy in the context of crisis management]. In *Nalogovyye reformy. Teoriya i praktika [Tax reform. Theory and practice]*. Moscow: Unity-Dana. Pp. 381-395. [in Russian].
10. Krysovaty, A. I., Melnyk, V. M., & Koshchuk, T. V. (2016). Sutnist' ta kontseptual'ni osnovy formuvannya podatkovoyi polityky v umovax yevrointehratsiynnykh protsesiv [The essence and conceptual bases of tax policy formation in the context of European integration processes]. *Ekonomika Ukrayiny – Economy of Ukraine*, 1(650), 35-36. [in Ukrainian].
11. Pro derzhavnu podatkovu sluzhbu Ukrayiny [On the State Tax Service of Ukraine] (1990). Law of Ukraine, adopted on 1990, Dec 04, 509-XII. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-12> [in Ukrainian].
12. Pro Derzhavnu fiskal'nu sluzhbu Ukrayiny [On the State Fiscal Service of Ukraine] (2014). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2014, May 21, 216. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF> [in Ukrainian].

13. Pro vvedennya v diyu Struktury Derzhavnoyi fiskal'noyi sluzhby Ukrainy [On the Implementation of the Structure of the State Fiscal Service of Ukraine] (2015). Order of the State Fiscal Service of Ukraine, dated on 2015, Jul 23, 535. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0535872-15> [in Ukrainian].
14. Paranchuk, S. V., Moroz, A. S., Chervinska, O. S., & Synyutka, N. H. (2017). *Podatkovyy menedzhment [Tax management]*: Textbook. Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House. [in Ukrainian].
15. Pleskach, V. (2012). Statystychnyy analiz podatkovykh nadkhozhen' do Zvedenoho byudzhetu Ukrainy [Statistical analysis of tax revenues to the Consolidated Budget of Ukraine]. In *Visnyk Kyivivs'koho natsional'noho universytetu im. Tarasa Shevchenka: Ekonomika [Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv: Economics]*: Vol. 139 (pp. 5-10). [in Ukrainian].
16. Byudzhetnyy kodeks Ukrainy [Budget Code of Ukraine] (2010). Law of Ukraine, adopted on 2010, Jul 08, 2456-VI. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> [in Ukrainian].
17. Tkachyk, F. P. (2017). Udoshkonalennya podatkovoho kontrolyu v Ukraini u konteksti protydyiy ukhylennyi vid opodatkuvannya [Improving tax control in Ukraine in the context of counteracting tax evasion]. *Ekonomichnyy chasopys-XXI – Economic Annals-XXI*, 4, 133-137. [in Ukrainian].

Aliexsieiev I. V., Paranchuk S. V., Chervinska O. S. Subjects and effectiveness of tax control.

The article deals with the composition of the participants in the monitoring of tax flows and the effectiveness of tax control (control work) in the part of the tax payments. The purpose of the work is to study the effectiveness of tax administration, fees, payments, monitoring of tax and non-tax (financial) flows in the regions of Ukraine by the results of tax control (control and verification measures). The expediency of using the concepts of «tax and non-tax flows» for deepening and possible in the further studies of mathematical description of the trends of changes in the corresponding budget revenues is substantiated. The interaction of control bodies (tax authorities) and taxpayers as subjects of the tax process is generalized. The functions of the controlling bodies (State Fiscal and Customs Service of Ukraine) to ensure the filling of the revenue part of the state and local budgets are considered. The components of monitoring the administration of taxes, fees, payments are investigated. The analysis of tax and non-tax receipts of income (payments) to ensure the formation of state and local budgets is conducted. The data of the main indicators of control work in the oblasts of the western region of Ukraine for 2014-2018 are presented. Important are additional payments to the Consolidated Budget of Ukraine, which are the result of elimination of violations of the tax legislation of Ukraine (underpayment of taxes and other payments, penalties). The study shows the uneven income of this financial (cash) flow. The share of cash accruals in tax revenues of the Consolidated Budget of Ukraine also shows some fluctuations of the tax flows. The article proves that in the Western regions of Ukraine, the number of documentary checks in 2018 decreased by almost 50% compared to 2014, and the amount of additional accrued monetary liabilities in 2018 increased by one third (33.8%). A similar situation is peculiar to Ukrainian economy. This can be seen as an indication of the improvement in the quality of tax activity in these regions.

Keywords: tax control, effectiveness, control measures, DFS of Ukraine, taxpayers, tax and non-tax (financial) flows.

Алексеев Игорь Валентинович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Національного університету «Львівська політехніка» (e-mail: ihor.v.aliexsieiev@lpnu.ua, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6618-3100>).

Aliexsieiev Ihor Valentynovych – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Head of the Department of Finance of the Lviv Polytechnic National University.

Паранчук Степан Васильович – кандидат економічних наук, професор, професор кафедри фінансів Національного університету «Львівська політехніка» (e-mail: stepan.v.paranchuk@lpnu.ua, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2255-4720>).

Paranchuk Stepan Vasylyovych – Ph.D. (Econ.), Prof., Professor of the Department of Finance of the Lviv Polytechnic National University.

Червінська Оксана Степанівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів Національного університету «Львівська політехніка» (e-mail: oksana.s.chervinska@lpnu.ua, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6048-7936>).

Chervinska Oksana Stepanivna – Ph.D. (Econ.), Assoc. Prof., Associate Professor of the Department of finance of the Lviv Polytechnic National University.

Надійшло 26.08.2019 р.